

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

AZ andragoškizavod

Κοινό Πλαίσιο Αξιολόγησης για τους φορείς εκπαίδευσης ενηλίκων για την υποστήριξη της συμμετοχής των εκπαιδευομένων με μαθησιακές δυσκολίες

Οδηγός εφαρμογής για το Κοινό Πλαίσιο Αξιολόγησης SpLenDEd και το ψηφιακό εργαλείο (O2-T3)

Andragoški zavod Maribor - Ljudska univerza

Δεκέμβριος 2021

Ακρωνύμιο Έργου: SpLenDEd
Όνομα έργου: Κοινό Πλαίσιο Αξιολόγησης για τους φορείς εκπαίδευσης ενηλίκων για την υποστήριξη της συμμετοχής των εκπαιδευομένων με μαθησιακές δυσκολίες
Κωδικός έργου: 2020-1-SI01-KA204-075962

Ιστορικό εγγράφων

Εκδόσεις	Ημερομηνία	Αλλαγές	Τύπος αλλαγής	Παραδόθηκε από
V1	09.12.2021		Προσχέδιο	AZM
V2	20. 12. 2021		Τελικό	AZM

Πληροφορίες εγγράφου

Όνομα αναγνωριστικού εγγράφου: SpLenDEd_02-T3_The Implementation Guide_ 09-12-2021v1.0

Τίτλος εγγράφου: 02-T3_Implementation Guide for SpLenDEd Common Assessment Framework and Digital Tool

Τύπος εξόδου: Πνευματική Παραγωγή 02-T3

Ημερομηνία παράδοσης: Δεκ 2021

Τύπος δραστηριότητας: Ανάπτυξη οδηγού εφαρμογής

Επικεφαλής δραστηριότητας: Andragoški zavod Maribor - Ljudska univerza

Επίπεδο διάθεσης: Δημόσιο

Αποποίηση ευθυνών

Η υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την παρούσα έκδοση δεν αποτελεί έγκριση του περιεχομένου καθώς αυτό αντικατοπτρίζει τις απόψεις μόνο των συγγραφέων. Η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται στο η συγκεκριμένο έγγραφο / στην παρούσα έκδοση.

Οι πόροι του έργου που περιέχονται στο παρόν έγγραφο είναι δημοσίως διαθέσιμοι υπό την άδεια της Creative Commons 4.0 BY.

Περιεχόμενα

1. Εισαγωγή.....	4
2. Η ανάγκη για διαδικασίες παρακολούθησης σε σχέση με τις μαθησιακές δυσκολίες.....	5
3. Εκπαιδευτικά συστήματα παρακολούθησης και αξιολόγησης στην ΕΕ	6
3.1 Χώρες της Κοινοπραξίας <i>SpLenDEd</i>	6
3.1.1 Κροατία	6
3.1.2 Γερμανία	7
3.1.3 Ελλάδα	10
3.1.4 Σλοβενία	11
3.1.5 Σουηδία.....	13
3.2 Δυνατότητα προσαρμογής του κοινού πλαισίου αξιολόγησης <i>SpLenDed</i> σε άλλες χώρες της ΕΕ.....	14
4. Οδηγός αυτοαξιολόγησης και υποστήριξης ψηφιακού εργαλείου <i>SpLenDEd</i>	15
4.1 Σύσταση ομάδας αξιολόγησης.....	15
4.2 Οδηγίες χρήσης του ψηφιακού εργαλείου.....	16
5. Γενικές συστάσεις για τους φορείς εκπαίδευσης ενηλίκων	17
6. Πηγές:	19

1. Εισαγωγή

Ο Οδηγός Εφαρμογής για το Κοινό Πλαίσιο Αξιολόγησης SpLenDEd (SpLenDEd ΚΠΑ) αναπτύχθηκε στο πλαίσιο του έργου SpLenDEd με στόχο να υποστηρίξει τους φορείς εκπαίδευσης ενηλίκων και τις ομάδες ηγεσίας τους σε όλη τη διαδικασία αξιολόγησης. Ο οδηγός περιλαμβάνει τη οδηγίες για χρήση του ψηφιακού εργαλείου Splended και παρέχει πληροφορίες για τη δημιουργία μιας αποτελεσματικής Ομάδας Αξιολόγησης που θα αξιοποιήσει αποτελεσματικά το ψηφιακό εργαλείο [SpLenDed](#) . Σκοπός του οδηγού είναι, να τονίσει την ανάγκη παρακολούθησης προόδου των εκπαιδευόμενων, να εξασφαλίσει τη δυνατότητα προσαρμογής και μεταφοράς του πλαισίου σε άλλα συστήματα παρακολούθησης στις χώρες της κοινοπραξίας SpLenDEd, καθώς και σε άλλες χώρες της ΕΕ, και, τέλος, να εστιάσει στη σημασία δημιουργίας και ύπαρξης κοινών - οριζόντιων ευρωπαϊκών συστημάτων παρακολούθησης στην εκπαίδευση ενηλίκων.

Το [SpLenDEd ψηφιακό εργαλείο](#) είναι μια ψηφιακή προσαρμογή του Κοινού Πλαισίου Αξιολόγησης, το οποίο περιγράφει με ακρίβεια τους παράγοντες που επηρεάζουν την αποτελεσματικότητα της εκπαίδευσης ενηλίκων με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες, καθορίζει δείκτες και κριτήρια για την αποτελεσματική ένταξη των μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες στην εκπαιδευτική διαδικασία και παρέχει μια περιγραφή των αρχών αξιολόγησης, συμπεριλαμβανομένων των κριτηρίων και των δεικτών αξιολόγησης. Απευθύνεται σε φορείς εκπαίδευσης ενηλίκων που θα ήθελαν να αξιολογήσουν την αποτελεσματικότητα της εκπαίδευσής τους για εκπαιδευόμενους με μαθησιακές δυσκολίες. Εκπρόσωποι των φορέων εκπαίδευσης ενηλίκων τόσο εκπαιδευτικό όσο και διοικητικό προσωπικό καλούνται να συμπληρώσουν ένα σύντομο ερωτηματολόγιο σχετικά με ορισμένα κριτήρια αποτελεσματικότητας και να λάβουν μια βαθμολογία που παρουσιάζει σημεία βελτίωσης ή αριστείας. Τέλος, δημιουργείται μια εξατομικευμένη έκθεση επιδόσεων η οποία κοινοποιείται στο εκάστοτε εκπαιδευτικό ίδρυμα.

Μια πιο λεπτομερής πληροφόρηση σχετικά με τον στόχο του έργου SpLenDEd και του υλικού του είναι διαθέσιμη στην ιστοσελίδα του έργου:

<http://splended.mozello.com/> Η ιστοσελίδα παρέχει επίσης άμεση πρόσβαση στο Ψηφιακό Εργαλείο SpLenDEd.

2. Η ανάγκη για διαδικασίες παρακολούθησης σε σχέση με τις μαθησιακές δυσκολίες

Οι ειδικές μαθησιακές δυσκολίες εντοπίζονται συχνά κατά τα πρώτα σχολικά έτη, ωστόσο, εξακολουθούν να υπάρχουν πολλοί ενήλικες στην ΕΕ οι οποίοι δεν έχουν διαγνωστεί ποτέ. Παρατηρείται να υπάρχει σημαντική διακύμανση στα κρατη μέλη της ΕΕ όσον αφορά στο ποσοστό των ατόμων που καταγράφονται, καθώς και στον τρόπο με τον οποίο τα άτομα που διαγιγνώσκονται/ εκπαιδεύονται. Οι ενήλικες με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες, που δεν υποστηρίζονται σωστά, ενδέχεται να αποθαρρυνθούν από τη συμμετοχή σε δραστηριότητες σχετικές με την εκπαίδευση και, συνεπώς, να παραμείνουν σε ακόμα μεγαλύτερο κίνδυνο ανεργίας και κοινωνικού αποκλεισμού.

Οι φορείς εκπαίδευσης ενηλίκων καταβάλλουν ήδη μεγάλη προσπάθεια προσαρμογής στις μαθησιακές ανάγκες των ατόμων αυτών, παρά το γεγονός ότι έχουν περιορισμένα μέσα για αυτοαξιολόγηση και βελτίωση των υπηρεσιών τους. Μία από τις προτεραιότητες του έργου SpLenDEd είναι να συμβάλει στη συστηματική αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της παροχής εκπαίδευσης ενηλίκων. Ελπίζουμε ότι οι φορείς εκπαίδευσης ενηλίκων θα βρουν, πράγματι, το SpLenDEd χρήσιμο και υποστηρικτικό ψηφιακό εργαλείο για τη διαδικασία αυτή. Κατά την αντιμετώπιση των αναγκών των εκπαιδευομένων με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες, οι φορείς θα είναι σε θέση να κάνουν πιο συγκεκριμένες ή στοχευμένες βελτιωτικές κινήσεις που προτείνονται από τα αποτελέσματα της γρήγορης και ψηφιακής διαδικασίας αυτοαξιολόγησης.

Οι ενήλικοι εκπαιδευόμενοι με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες είναι συχνά απρόθυμοι να συμμετάσχουν σε μαθησιακές δραστηριότητες, γεγονός που τους αφήνει στον πολύ υψηλό κίνδυνο ανεργίας και κοινωνικού αποκλεισμού. Τα αποτελεσματικά εκπαιδευτικά προγράμματα είναι αυτά που ανταποκρίνονται στις ανάγκες της συγκεκριμένης ομάδας εκπαιδευομένων, μειώνοντας τις ανισότητες και αυξάνοντας τη συμμετοχή τους στην εκπαίδευση. Το SpLenDEd ΚΠΑ επιτρέπει στους εκπαιδευτικούς να σχεδιάσουν σχέδια ανάπτυξης και να λάβουν τα απαραίτητα

μέτρα για να κάνουν τα εκπαιδευτικά προγράμματά τους πιο αποτελεσματικά για την συγκεκριμένη ομάδα εκπαιδευομένων. Ταυτόχρονα, το διδακτικό και διοικητικό προσωπικό έχει την ευκαιρία να λαμβάνει μέρος στην διαδικασία αυτή με σκοπό την επίτευξη μεγαλύτερη και ουσιαστικότερης αποτελεσματικότητας της διά βίου μάθησης στους ενήλικες εκπαιδευόμενους με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες.

3. Εκπαιδευτικά συστήματα παρακολούθησης και αξιολόγησης στην ΕΕ

3.1 Χώρες της Κοινοπραξίας SpLenDEd

3.1.1 Κροατία

Αξιολόγηση στο πλαίσιο εκπαιδευτικών συστημάτων χωρίς αποκλεισμούς

Ο νέος Κανονισμός για την Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση των Σπουδαστών με Αναπτυξιακές Δυσκολίες βασίζεται στις αρχές της ισότιμης ένταξης και μιας εξατομικής προσέγγισης για κάθε εκπαιδευόμενο με αναπτυξιακές δυσκολίες. Εξασφαλίζει ότι αναγνωρίζεται η διαφορετικότητα μεταξύ των μαθητών και ότι τα σχολεία και το εκπαιδευτικό σύστημα προσαρμόζονται στις ανάγκες τους. Η εφαρμογή του νέου κανονισμού αποσκοπεί στην εξασφάλιση μεγαλύτερης ένταξής τους στο εκπαιδευτικό σύστημα. Στόχος είναι η βελτίωση της ποιότητας ζωής τους (κοινωνικοποίηση, ανεξάρτητη ζωή και επαγγελματική αποκατάσταση) καθώς και η αποτελεσματική και ισότιμη ένταξή τους στην κοινωνία μετά από μια περίοδο κατάλληλης και προσαρμοσμένης εκπαίδευσης.

Ο κανονισμός ορίζει ότι οι μαθητές που αντιμετωπίζουν αναπτυξιακές δυσκολίες έχουν το δικαίωμα να παρακολουθούν κατάλληλα εκπαιδευτικά προγράμματα και να λαμβάνουν κατάλληλη υποστήριξη κατά τη διάρκεια της σχολικής τους εκπαίδευσης. Τα προγράμματα αυτά παρέχονται με τη μορφή προγραμμάτων επαγγελματικής υποστήριξης και προσαρμόζονται στα αντίστοιχα παιδαγωγικά και διδακτικά πλαίσια.

Παρακολούθηση των ειδικών μαθησιακών δυσκολιών στους ενήλικες

Το εκπαιδευτικό σύστημα στη Δημοκρατία της Κροατίας εξασφαλίζει σε όλα τα παιδιά, τους διδασκόμενους και τους νέους - συμπεριλαμβανομένων εκείνων με αναπτυξιακά προβλήματα, ατόμων που ανήκουν σε εθνικές μειονότητες καθώς και

εκείνων που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση - την συμπερίληψη στο εκπαιδευτικό σύστημα σε όλες τις βαθμίδες, καθώς και την περαιτέρω εκπαίδευση μέσω προγραμμάτων εκπαίδευσης ενηλίκων και διά βίου μάθησης. Το Υπουργείο Επιστημών και Παιδείας, μαζί με τις αρμόδιες υπηρεσίες, εξασφαλίζει το απαραίτητο πρόγραμμα καθώς και την επαγγελματική και εξειδικευμένη βοήθεια, με σκοπό την επιτυχή ένταξη όλων στο εκπαιδευτικό σύστημα, στην περιοχή όπου ζουν.

Δεδομένης της ποικιλίας των ορισμών που χρησιμοποιούνται στις διάφορες νομοθεσίες και της έλλειψης κοινής ορολογίας, τα στατιστικά από διαφορετικές πηγές διαφέρουν σε μεγάλο βαθμό. Η έλλειψη αξιόπιστων στατιστικών στοιχείων αποτελεί σοβαρό εμπόδιο για την αποτελεσματική χάραξη πολιτικής στον τομέα αυτό. Η κοινή ορολογία και η συγκεντρωτική συλλογή δεδομένων σχετικά με τα άτομα με νοητικές αναπηρίες πρέπει να αποτελούν προτεραιότητα για την κυβέρνηση. Στα τέλη του 2002, 59.699 άτομα με σωματική και διανοητική αναπηρία είχαν εγγραφεί ως δικαιούχοι κοινωνικής πρόνοιας, 63 από τα οποία 10.436 άτομα (ή 17,5%) είχαν διανοητική αναπηρία σύμφωνα με τους ορισμούς της ICD-10 - 3.454 παιδιά και 6.982 ενήλικες.

3.1.2 Γερμανία

Αξιολόγηση στο πλαίσιο εκπαιδευτικών συστημάτων χωρίς αποκλεισμούς

Το άρθρο 3 του Γερμανικού Θεμελιώδους Νόμου έχει ως εξής: «Κανένα άτομο δεν μπορεί να ευνοηθεί ή να μειονεκτήσει λόγω φύλου, καταγωγής, φυλής, γλώσσας, πατρίδας και καταγωγής, πίστης, θρησκευτικών ή πολιτικών απόψεων. Ουδείς δύναται να μειονεκτεί λόγω αναπηρίας». Ο κανονισμός αυτός σημαίνει ότι όλες οι πληθυσμιακές ομάδες (συμπεριλαμβανομένων των ευάλωτων ομάδων) έχουν ίσα δικαιώματα συμμετοχής στην κοινωνία, συμπεριλαμβανομένης της εκπαίδευσης. Για να μπορέσουν οι ευάλωτες ομάδες να ασκήσουν τα δικαιώματά τους, το Γερμανικό κράτος έχει εγκρίνει διάφορες νομικές πράξεις και έγγραφα πολιτικής.

Το 1997, η Μόνιμη Διάσκεψη των Υπουργών Παιδείας και Πολιτιστικών Υποθέσεων των Länder (δηλ. ομοσπονδιακά κράτη) ενέκρινε το ψήφισμα Konstanzer το οποίο ανακήρυξε τις διαδικασίες διασφάλισης ποιότητας κεντρικό ζήτημα για το έργο της. Έκτοτε, τα ομόσπονδα κράτη έχουν αναπτύξει μέσα αξιολόγησης στενής

παρακολούθησης η οποία μπορεί να χρησιμοποιηθεί ανάλογα με τους εκάστοτε στόχους.

Τον Ιούνιο του 2006, η Μόνιμη Διάσκεψη υιοθέτησε μια ολοκληρωμένη στρατηγική για την παρακολούθηση της εκπαίδευσης (που αναθεωρήθηκε το 2015), η οποία προβλέπει τις ακόλουθες μεθόδους και μέσα:

- συμμετοχή σε διεθνείς μελέτες σχολικών επιδόσεων (PIRLS/IGLU, δημοτικό σχολείο TIMSS, PISA)
- παρακολούθηση και εφαρμογή εκπαιδευτικών προτύπων για τον πρωτοβάθμιο τομέα, το κατώτερο δευτεροβάθμιο επίπεδο και την Allgemeine Hochschulreife
- μέθοδοι για τη διασφάλιση της ποιότητας των σχολείων
- την κοινή έκθεση για την εκπαίδευση της Ομοσπονδίας και των Länder.

Για την επαγγελματική κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένης της συνεχούς εκπαίδευσης, οι αρμόδιες ομοσπονδιακές υπηρεσίες, οι εκπρόσωποι των κοινωνικών εταίρων και τα ομόσπονδα κράτη είναι υπεύθυνοι για τη διασφάλιση της ποιότητας της ρυθμιζόμενης συνεχούς κατάρτισης από την Ομοσπονδία και τους αρμόδιους φορέφορείς. Οι οργανισμοί απασχόλησης ανέθεσαν σε εξωτερικούς οργανισμούς πιστοποίησης (αποκαλούμενους Fachkundige Stellen) να ελέγχουν τους φορείς διατήρησης της συνεχούς επαγγελματικής κατάρτισης, όπως προωθείται από την Ομοσπονδιακή Υπηρεσία Απασχόλησης (Bundesagentur für Arbeit).

Η υποστήριξη της δια βίου μάθησης άλλαξε με στόχο τη βελτίωση του ανταγωνισμού και της διαφάνειας στον τομέα της Εκπαιδευτικής και Επαγγελματικής Κατάρτισης. Το πεδίο της υποχρεωτικής συμμετοχής επεκτάθηκε προκειμένου να βελτιωθεί περαιτέρω η ποιότητα των υπηρεσιών στην αγορά εργασίας. Έκτοτε, ο κανονισμός για τη διαπίστευση και την αδειοδότηση για την προώθηση της απασχόλησης (Akkreditierungs- und Zulassungsverordnung Arbeitsförderung - AZAV) ρύθμισε την αντίστοιχη διαδικασία αδειοδότησης. Σύμφωνα με την AZAV, οι αρμόδιοι φορείς (Fachkundige Stellen) πρέπει να αποφασίσουν όχι μόνο για την έγκριση των φορέων που συνεχίζουν να παρέχουν κατάρτιση, αλλά και για την έγκριση όλων των φορέων που επιθυμούν να προσφέρουν μέτρα ενεργής προώθησης στην απασχόληση, σύμφωνα με το τρίτο βιβλίο του κοινωνικού κώδικα (Drittes Buch Sozialgesetzbuch - Arbeitsförderung).

Παρακολούθηση των μαθησιακών δυσκολιών στους ενήλικες

Το 2009 η Γερμανία επικύρωσε τη Σύμβαση για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες. Έθεσε τις βάσεις για σημαντικές κανονιστικές και διαρθρωτικές αλλαγές στο εκπαιδευτικό σύστημα και πιστοποιημένα την μετάβαση από την εκπαίδευση στην ένταξη. Ωστόσο, σύμφωνα με την Sabine Lauber-Pohle, οι αλλαγές αυτές αφορούν κυρίως το θέμα της εκπαίδευσης για παιδιά και νέους χωρίς αποκλεισμούς, που βαθμιαία επεκτείνεται στην εκπαιδευτική και επαγγελματική κατάρτιση καθώς και στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Η εκπαίδευση ενηλίκων και η δια βίου μάθηση, σύμφωνα με τον Lauber-Pohle, δεν βρίσκονται στο επίκεντρο αυτών των προσπαθειών - ιδρύματα εκπαίδευσης ενηλίκων - καθώς οι τελευταίες επικεντρώνονται κυρίως στην αύξηση των ήπιων δεξιοτήτων και στην κοινωνική ένταξη ατόμων με μεταναστευτικό υπόβαθρο. Οι προσπάθειες για την ένταξη άλλων ευάλωτων ομάδων δεν έχουν συστηματικό χαρακτήρα. Γενικά, κάθε ομοσπονδιακό κράτος είχε την ευκαιρία να αποφασίσει και να ενσωματώσει τις απαραίτητες αλλαγές.

Το 2019 εγκρίθηκε εθνική στρατηγική για τη δια βίου μάθηση (National Weiterbildungsstrategien). Στο πλαίσιο της βασικής προτεραιότητας «Εξέταση και ενίσχυση της αξιολόγησης της ποιότητας των υπηρεσιών δια βίου εκπαίδευσης» αναφέρεται ότι η παροχή εκπαιδευτικών υπηρεσιών χωρίς εμπόδια αποτελεί σημαντική προϋπόθεση για την εξασφάλιση δια βίου μάθησης χωρίς αποκλεισμούς. Με αυτήν την έννοια, δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στις ψηφιακές λύσεις.

Πρέπει να σημειωθεί ότι η Γερμανία έχει παράδοση (πάνω από 100 χρόνια), και κύρια αποστολή να εξασφαλίσει την προσβασιμότητα των εκπαιδευτικών υπηρεσιών σε διάφορες πληθυσμιακές ομάδες. Υπό αυτήν την έννοια, η δυνατότητα συμμετοχής στην εκπαίδευση ενηλίκων χρησιμεύει, επίσης, ως μέσο εξασφάλισης της ίσης συμμετοχής στην κοινωνική ζωή. Η αρχή αυτή συμπεριλαμβάνεται, επίσης, στις συστάσεις της Γερμανικής Ένωσης Εκπαίδευσης Ενηλίκων για την αύξηση της προσβασιμότητας.

Επιπλέον, οι Γερμανικές αρχές λαμβάνουν στοχευμένα μέτρα για την κάλυψη των αναγκών και την εξασφάλιση της ενεργούς κοινωνικής συμμετοχής συγκεκριμένων ομάδων-στόχων. Π.χ., το 2015 το κράτος ανακοίνωσε την Εθνική Δεκαετία για

Στοιχειώδη Εκπαίδευση και Δεξιότητες (2016-2026) με στόχο την αύξηση των βασικών επιπέδων εκπαίδευσης και τη βελτίωση των δεξιοτήτων ανάγνωσης και γραφής ενηλίκων.

3.1.3 Ελλάδα

Αξιολόγηση στο πλαίσιο εκπαιδευτικών συστημάτων χωρίς αποκλεισμούς

Ένα πρόσφατο νομοθετικό πλαίσιο «Αξιολόγηση των εκπαιδευτικών αποτελεσμάτων των σχολικών μονάδων» (Σεπτέμβριος 2021) -ΝΟΜΟΣ 4189/2021 εισήχθη από το Υπουργείο Παιδείας και απευθύνεται σε σχολικές μονάδες με μαθητές έως 18 ετών.

Περιέχει 11 άρθρα. Τα κύρια θέματα είναι:

1. Σκοπός και στόχοι της εσωτερικής αξιολόγησης και της αυτοαξιολόγησης των σχολικών μονάδων
2. Σχεδιασμός-Εφαρμογή-Αξιολόγηση των εκπαιδευτικών αποτελεσμάτων
3. Καθήκοντα - θεματικός άξονας και πίνακες εσωτερικής αξιολόγησης και αυτοαξιολόγησης σχολικών μονάδων
4. Διαδικασίες συλλογικού σχεδιασμού σχολικών μονάδων
5. Διαδικασία εσωτερικής αξιολόγησης και αυτοαξιολόγησης σχολικών μονάδων
6. Εσωτερική αξιολόγηση σχολικών μονάδων από Εκπαιδευτικούς Συμβούλους με Παιδαγωγικές αρμοδιότητες
7. Εξωτερική αξιολόγηση των σχολικών μονάδων ανά Επόπτη για την ποιότητα της εκπαίδευσης και Περιφερειακό Επόπτη για την ποιότητα της εκπαίδευσης
8. Συντονισμός και παρακολούθηση
9. Ψηφιακή εφαρμογή του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής για συλλογικό σχεδιασμό, εσωτερική και εξωτερική αξιολόγηση σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο
10. Εφαρμογή των διαδικασιών αξιολόγησης
11. Διατάξεις για το σχολικό έτος 2021-2022

Παρακολούθηση των μαθησιακών δυσκολιών στους ενήλικες

Ο Νόμος 490/20/02/2017 Πλαίσιο Ποιότητας Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων για την ΕΕΚ, μεταξύ άλλων, τονίζει στο 2ο άρθρο παράγραφοι: 1, 2, 3, 4 ότι τα

εκπαιδευτικά προγράμματα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις ακόλουθες αρχές. Συγκεκριμένα, θα πρέπει να προσαρμοστούν:

- στις ιδιαιτερότητες του πληθυσμού της εκπαίδευσης ενηλίκων και να τηρούν τις θεμελιώδεις αρχές της εκπαίδευσης αυτών,
- την ποικιλομορφία του μαθησιακού πληθυσμού όσον αφορά στα πολιτιστικά, οικονομικά, κοινωνικά και γεωγραφικά χαρακτηριστικά που επηρεάζουν τις εμπειρίες, γνώσεις και δεξιότητες του ατόμου·
- ατομικές διαφορές μεταξύ των εκπαιδευομένων (μαθησιακό προφίλ, ετοιμότητα κ.λπ.), ενδιαφέροντα και κάθε ιδιαίτερο κοινωνικό και πολιτιστικό υπόβαθρο που αναδεικνύει εμπειρίες μάθησης και κατάρτισης, καθώς και εναλλακτικές μεθόδους προσέγγισης και αξιολόγησης της μάθησης·
- προηγούμενες εμπειρίες μάθησης και κατάρτισης.

Επίσης, όσον αφορά στην αξιολόγηση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων για ενήλικες, το Ίδρυμα Εκπαιδευτικής Πολιτικής και η Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης και Νεολαίας είναι υπεύθυνα για την αρχή του σχεδιασμού, της εφαρμογής και της αποτελεσματικότητας. Επίσης, τα κέντρα εκπαίδευσης ενηλίκων είναι υποχρεωμένα να προβαίνουν ετησίως σε εσωτερική αυτοαξιολόγηση και εξωτερική αξιολόγηση.

3.1.4 Σλοβενία

Αξιολόγηση στο πλαίσιο εκπαιδευτικών συστημάτων χωρίς αποκλεισμούς

Η προσέγγιση που υιοθετήθηκε στη Σλοβενία αναγνωρίζει τις ανάγκες των μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ως αναπηρίες, εμπόδια ή / και διαταραχές που απαιτούν αλλαγές ή προσαρμογές του εκπαιδευτικού περιβάλλοντος στον μαθητή και στις ανάγκες του.

Οι οδηγίες που εκδόθηκαν σχετικά με τους εκπαιδευομένους με ειδικές ανάγκες (2000, συμπεριλαμβανομένων των τροποποιήσεων το 2006 και το 2007) ορίζει τις ομάδες εκπαιδευομένων με αναπηρίες ως εξής:

- Μαθητές με διανοητικές αναπηρίες
- Μαθητές που είναι τυφλοί και μαθητές με προβλήματα όρασης
- Μαθητές κωφοί και μαθητές με προβλήματα ακοής
- Μαθητές με προβλήματα λόγου

- Μαθητές με σωματικές αναπηρίες
- Μαθητές με μακροχρόνιες ασθένειες
- Μαθητές με μαθησιακά προβλήματα σε συγκεκριμένους τομείς της εκπαίδευσης
- Μαθητές με συναισθηματικές και συμπεριφορικές διαταραχές.

Ο νόμος βασίζεται στην αρχή ότι οι ανάγκες του μαθητή πρέπει να διαγιγνώσκονται το συντομότερο δυνατόν και ότι η πρώιμη παρέμβαση στην παιδική ηλικία είναι μια δυναμική διαδικασία. Η αναγνώριση των αναγκών του μαθητή και η πρώιμη παρέμβαση συμβαίνουν ταυτόχρονα.

Οι εκπαιδευόμενοι αναγνωρίζονται ως έχοντες μαθησιακές διαταραχές όταν λαμβάνουν επίσημη απόφαση από το Εθνικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα της Σλοβενίας (NEIS). Οι γονείς συνήθως ζητούν τη θέσπιση επίσημων διαδικασιών για τους μαθητές με μαθησιακές διαταραχές, αλλά και τα σχολεία ή οι ίδιοι οι μαθητές (από 15 ετών) μπορούν επίσης να το ζητήσουν.

Παρακολούθηση των μαθησιακών διαταραχών στους ενήλικες στη Σλοβενία

Το Ινστιτούτο Δυσλεξίας προσφέρει τη δυνατότητα σε ενήλικες να συμμετάσχουν σε διαγνωστικές διαδικασίες που δημιουργήθηκαν για την ανίχνευση πιθανής δυσλεξίας ή άλλου συνδρόμου. Το Ινστιτούτο ενημερώνει και ευαισθητοποιεί σχετικά με το νευροαναπτυξιακό υπόβαθρο των ατόμων με μαθησιακές δυσκολίες, τα πρότυπα των γνωστικών ικανοτήτων τους καθώς και τον εντοπισμό των ικανοτήτων τους και αδυναμιών τους. Οι ενήλικες που επισκέπτονται το Ινστιτούτο είναι όσοι έχουν δυσκολίες και θα ήθελαν να γνωρίζουν ακριβώς ποιες είναι αυτές ώστε να τις αντιμετωπιστούν αποτελεσματικά και να μην επηρεάζεται η καθημερινή τους ζωή. Μετά την ολοκλήρωση της ανιχνευτικής διαδικασίας από κλινικό ψυχολόγο, οι ενήλικες μπορούν να λάβουν τη διάγνωση του εμπειρογνώμονα σχετικά με τις μαθησιακές διαταραχές τους γραπτώς. Η ανίχνευση και η έκδοση πιστοποιητικού είναι υπηρεσίες που πρέπει να χρηματοδοτηθούν από τον πελάτη, δεδομένου ότι οι υπηρεσίες αυτές δεν επιδοτούνται από καμία δημόσια υπηρεσία.

3.1.5 Σουηδία

Αξιολόγηση στο πλαίσιο εκπαιδευτικών συστημάτων χωρίς αποκλεισμούς

Στο νόμο για την εκπαίδευση, κάθε σχολείο πρέπει να έχει μια ομάδα υγείας σε συνεργασία με το διδακτικό προσωπικό. Οι ομάδες αυτές εργάζονται για την πρόληψη, την παρέμβαση και την αποκατάσταση των μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Οι σχετικές υπηρεσίες υγείας και οι ψυχολόγοι είναι διαθέσιμοι για τους μαθητές, τους γονείς και τους σχολικούς υπαλλήλους για συμβουλευτική. Υπάρχουν τακτικοί έλεγχοι υγείας για όλα τα παιδιά.

Οι γονείς δίνουν την συγκατάθεσή τους προκειμένου να γίνουν ειδικές συνεδρίες από ψυχολόγους ή από το λοιπό ιατρικό προσωπικό. Επίσης, τους δίνεται πρόσβαση σε ένα φόρουμ διαβούλευσης προκειμένου να επιβλέπουν την εκπαίδευση του παιδιού τους. Κάθε προσχολική και σχολική μονάδα περιλαμβάνει ένα ή περισσότερα φόρουμ διαβούλευσης από εκπαιδευόμενους και κηδεμόνες. Στο πλαίσιο αυτών, οι εκπαιδευόμενοι και οι κηδεμόνες ενημερώνονται σχετικά με τις πιο πρόσφατες συστάσεις και έχουν την ευκαιρία να σχολιάσουν πριν την τελική λήψη αποφάσεων.

Η φροντίδα των παιδιών, οι δραστηριότητες προσχολικής εκπαίδευσης, η υποχρεωτική εκπαίδευση, τα κέντρα δημιουργίας και τα κέντρα νεότητας αποτελούν μέρος του ίδιου οργανισμού με κοινό σχολικό συμβούλιο. Αυτό διευκολύνει την δημιουργία ολοκληρωμένης εικόνας κάθε μαθητή. Ο νόμος για την εκπαίδευση (Skollagen 2010:800 13 §) αναφέρει τη σημασία της συμμετοχής των γονέων στον προγραμματισμό της εκπαίδευσης των μαθητών.

Παρακολούθηση των μαθησιακών δυσκολιών στους ενήλικες στη Σουηδία

Η Σουηδική Ένωση Δυσλεξίας είναι μη κερδοσκοπικός, εθνικός οργανισμός με μέλη σε όλη τη χώρα.

Η Σουηδική Ένωση Δυσλεξίας ιδρύθηκε το 1989. Τα μέλη είναι κυρίως άτομα που εργάζονται με παιδιά ή ενήλικες που έχουν σοβαρές δυσκολίες στην ανάγνωση και τη γραφή. Τα μέλη περιλαμβάνουν δασκάλους, ειδικούς εκπαιδευτικούς, λογοθεραπευτές, γιατρούς και ψυχολόγους. Ο Σύλλογος, ωστόσο, είναι ανοικτός σε όλους.

Στόχος του συλλόγου είναι η διάδοση της γνώσης και της ευαισθητοποίησης για τη δυσλεξία, η διεξαγωγή ερευνών σε εκπαιδευτικό περιβάλλον καθώς και η παρακολούθηση και διασφάλιση των συμφερόντων των ατόμων με δυσλεξία.

Η Σουηδική Ένωση Δυσλεξίας συνεργάζεται στενά με το Σουηδικό Ίδρυμα Δυσλεξίας, το οποίο αποτελείται από διεθνώς εξέχοντες ερευνητές που αναδεικνύουν τα προβλήματα που σχετίζονται με τη δυσλεξία. Ο Σύλλογος συνεργάζεται με τη Σουηδική Ομοσπονδία Ατόμων με Δυσκολίες στην Ανάγνωση και Γραφή/Δυσλεξία (Dyslexiförbundet FMLS), και τον Σύλλογο Γονέων για Παιδιά με Δυσλεξία (FDB).

3.2 Δυνατότητα προσαρμογής του κοινού πλαισίου αξιολόγησης SpLenDEd σε άλλες χώρες της ΕΕ

Κατά τη σύγκριση συστημάτων παρακολούθησης προόδου εκπαιδευομένων και αξιολόγησης από τις χώρες-μέλη της κοινοπραξίας SpLenDEd, μπορεί κανείς να παρατηρήσει ότι, αν και υπάρχουν κάποιες ομοιότητες στις διαδικασίες, είναι αδύνατο να γίνουν παραλληλισμοί μεταξύ τους. Κάθε χώρα ακολουθεί τους δικούς της κανόνες και οδηγίες για την συμπεριληπτική εκπαίδευση. Αυτό που μπορούμε να πούμε στις νεότερες γενιές είναι ότι οι διαδικασίες διάγνωσης των μαθησιακών δυσκολιών θα είναι συστηματικές και πιο εδραιωμένες, ενώ συνήθως εναπόκειται στους ίδιους τους ενήλικες με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες ή στο υποστηρικτικό τους περιβάλλον να ξεκινήσουν τη διαδικασία αξιολόγησης.

Το Κοινό Πλαίσιο Αξιολόγησης και το Ψηφιακό Εργαλείο SpLenDEd έχουν σχεδιαστεί για να υποστηρίξουν τη διαδικασία βελτιστοποίησης των υπηρεσιών εκπαίδευσης στις ανάγκες των ενήλικων εκπαιδευομένων με μαθησιακές δυσκολίες με τρόπο που να μπορεί να προσαρμόζεται εύκολα σε οποιαδήποτε χώρα. Το Πλαίσιο και το Ψηφιακό Εργαλείο έχουν ελεύθερη πρόσβαση, χωρίς κόστος και είναι διαθέσιμα σε πέντε γλώσσες: Κροατικά, Αγγλικά, Γερμανικά, Ελληνικά και Σουηδικά.

Σε χώρες χωρίς τυποποιημένη διαδικασία διάγνωσης μαθησιακών δυσκολιών σε ενήλικες, οι φορείς εκπαίδευσης ενηλίκων μπορούν να επωφεληθούν από το Πλαίσιο SpLenDEd, ειδικά όταν υποψιάζονται ότι ένας μαθητής μπορεί να αντιμετωπίσει μια τέτοια μαθησιακή δυσκολία.

Το Πλαίσιο αξιολόγησης μπορεί να βοηθήσει τους οργανισμούς να γνωρίσουν καλύτερα τις ανάγκες που σχετίζονται με τις μαθησιακές δυσκολίες και την σημασία παρακολούθησης της προόδου των ατόμων με τέτοιες.

Το Πλαίσιο αξιολόγησης και η ευελιξία του το καθιστούν συμβατό με διαφορετικές διαδικασίες διασφάλισης ποιότητας, εσωτερικές και εξωτερικές. Το Ψηφιακό εργαλείο παρέχει αποτελέσματα που είναι συγκριτικά μετρήσιμα επειδή οι φορείς εκπαίδευσης ενηλίκων μπορούν να επαναλάβουν τη διαδικασία αυτοαξιολόγησης χωρίς περιορισμό.

4. Οδηγός αυτοαξιολόγησης και υποστήριξης ψηφιακού εργαλείου SpLenDEd

4.1 Σύσταση ομάδας αξιολόγησης

Η σύσταση ομάδας αξιολόγησης ενός εκπαιδευτικού οργανισμού που παρέχει εκπαιδευτικά προγράμματα για ενήλικες αποτελεί το πρώτο βήμα για την έναρξη της διαδικασίας αυτοαξιολόγησης. Ο αριθμός των μελών του προσωπικού που συγκροτούν μια ομάδα αξιολόγησης εξαρτάται από το μέγεθος του εκπαιδευτικού οργανισμού και τη διαθεσιμότητα των μελών του. Προτείνουμε να λαμβάνουν μέρος εκπρόσωποι από την γενική διοίκηση και από το εκπαιδευτικό προσωπικό. Είναι σημαντικό η ομάδα να λειτουργεί με προκαθορισμένα καθήκοντα που έχουν ανατεθεί ισομερώς σε όλα τα μέλη της. Η βασική αποστολή της ομάδας είναι να εκπονήσει ένα σχέδιο δράσης που περιλαμβάνει: έναν κατάλογο εργασιών που απαρτίζεται από ένα χρονοδιάγραμμα για κάθε εργασία που πρέπει να ολοκληρωθεί και μια σύντομη αξιολόγησης για κάθε μία που ολοκληρώνεται. Το σχέδιο δράσης σχετίζεται με το πλαίσιο αξιολόγησης: ερμηνεία των αποτελεσμάτων, κοινοποίησή τους σε όλο το προσωπικό, αξιοποίησή τους από τον αρμόδιο φορέα, και προετοιμασία βελτιωτικών σχεδίων δράσης.

4.2 Οδηγίες χρήσης του ψηφιακού εργαλείου

Πρόκειται για ένα φιλικό προς τον χρήστη διαδραστικό ψηφιακό εργαλείο, το οποίο αποτελείται από σύντομες ερωτήσεις που αφορούν συγκεκριμένους τομείς, στους οποίους πρέπει να δοθεί προσοχή για να ελεγχθεί η αποτελεσματικότητα της εκπαίδευσης που παρέχεται σε ενήλικες με μαθησιακές δυσκολίες. Επίσης, παρέχει αποτελέσματα με τη μορφή διαγράμματος καθώς και επεξηγήσεις.

Το Εργαλείο Ψηφιακής Αξιολόγησης είναι εύκολο στη χρήση και είναι μεταφρασμένο στα Αγγλικά, Κροατικά, Γερμανικά, Ελληνικά, Σλοβενικά και Σουηδικά. Χρειάζονται περίπου 10 λεπτά για να συμπληρωθεί. Το εργαλείο δεν απαιτεί προσωπικές πληροφορίες και δεν αποθηκεύει δεδομένα σε ψηφιακούς διακομιστές. Δεν απαιτούνται ιδιαίτερες τεχνικές προϋποθέσεις εγκατάστασης. Είναι δωρεάν και δεν απαιτεί κωδικό πρόσβασης ή εγγραφή.

Ο χρήστης ακολουθεί την διαδικασία αυτοαξιολόγησης που αποτελείται από 30 ερωτήσεις αξιολόγησης, οι οποίες με την σειρά τους χωρίζονται σε 10 κριτήρια τα οποία είναι:

1. Δοκιμή και έγκαιρη αναγνώριση των SpLD
2. Αναγνώριση πλεονεκτημάτων και δυνατοτήτων των SpLD
3. Εξασφάλιση της μετα-εκπαιδευτικής προόδου των εκπαιδευομένων
4. Ευαισθητοποίηση σχετικά με τους θεσμούς και την προσέγγιση των εκπαιδευομένων
5. Συνεχής αναβάθμιση των δεξιοτήτων των ενηλίκων εκπαιδευτικών
6. Αποτελεσματική επικοινωνία και αναγνώριση των αναγκών των εκπαιδευομένων
7. Μέθοδοι και μορφές εφαρμογής της εκπαίδευσης για μαθητές SpLD
8. Συστηματική διασφάλιση ποιότητας
9. Παροχή των αναγκαίων προσαρμογών
10. Ενημερωμένο και προσαρμοσμένο πρόγραμμα σπουδών

Οι απαντήσεις δίδονται σε κλίμακα (από 1 έως 5): Διαφωνώ πλήρως (1), Κάπως διαφωνώ (2), Ούτε διαφωνώ ούτε συμφωνώ (3), 4 Κάπως συμφωνώ (4) και Συμφωνώ πλήρως (5).

Τα αποτελέσματα παρέχονται αυτόματα και βασίζονται στο άθροισμα που επιτυγχάνεται για κάθε κριτήριο. Ένας χρήστης μπορεί να κατεβάσει τα αποτελέσματα σε PDF μορφή εγγράφου.

Τα αριθμητικά αποτελέσματα ερμηνεύονται ως εξής:

- 1-3 βαθμούς: «Δώστε προσοχή σε αυτό το κριτήριο. Συνιστάται να το τοποθετήσετε υψηλότερα στις προτεραιότητές σας.»
- 4-9 βαθμούς : «Έχετε σημειώσει κάποια πρόοδο σε αυτόν τον τομέα, ωστόσο υπάρχει περιθώριο βελτίωσης. Είναι καιρός να αναθεωρήσουμε και να εργαστούμε σκληρότερα για αυτό το κριτήριο.»
- 10-12 βαθμούς: «Τα πας πολύ καλά! Αλλά ακόμα περισσότερη βελτίωση είναι εφικτή για να γίνει άριστο.»
- 12 βαθμούς: "Συγχαρητήρια! Είστε άριστοι σε αυτόν τον τομέα, συνιστάται να συνεχίσετε με αυτόν τον τρόπο και να μοιραστείτε τα αποτελέσματά σας ως καλή / βέλτιστη πρακτική με άλλους φορείς, αν το θέλετε. "

5. Γενικές συστάσεις για τους φορείς εκπαίδευσης ενηλίκων

Βασιζόμενοι στα 10 κριτήρια που σχετίζονται με την αποτελεσματικότητα των υπηρεσιών εκπαίδευσης των φορέων εκπαίδευσης ενηλίκων, παραθέτουμε 10 συστάσεις που μπορείτε να ακολουθήσετε, ώστε να επιτευχθεί η παροχή συμπεριληπτικής εκπαίδευσης σε ενήλικες με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες:

1. Εξασφαλίστε την δυνατότητα στους εκπαιδευόμενούς σας να ανιχνεύουν τυχόν μαθησιακές δυσκολίες είτε στο ίδρυμα σας είτε σε σχετικό διαγνωστικό κέντρο.
2. Παρακινήστε τους εκπαιδευομένους με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες να αναγνωρίζουν την επιτυχία τους, να εστιάζουν στις δεξιότητές τους και να τιμούν την διαφορετικότητά τους.
3. Παρακολουθήστε την μετεκπαιδευτική πορεία των εκπαιδευομένων σας και εστιάστε στις δεξιότητες ανεξαρτησίας και αντιμετώπισης δύσκολων καταστάσεων.

4. Αναπτύξτε κατάλληλα κανάλια επικοινωνίας για να εξασφαλιστεί η δυνατότερη προσέγγιση από ενήλικες με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες ή άλλες μειονεκτούσες ομάδες εκπαιδευομένων που επιθυμούν να συμμετέχουν στα εκπαιδευτικά σας προγράμματα.
5. Υποστηρίξτε το εκπαιδευτικό σας προσωπικό στη συνεχή επιμόρφωση και κατάρτιση των γνώσεων και των δεξιοτήτων τους, προσφέροντάς τους πρόσβαση σε σχετικά εκπαιδευτικά προγράμματα.
6. Ιεραρχήστε, κατανοήστε και αναγνωρίστε τις ανάγκες των εκπαιδευομένων σας, επικοινωνώντας μαζί τους αποτελεσματικά.
7. Χρησιμοποιήστε σύγχρονες μεθόδους τεκμηριωμένης εκπαίδευσης και φροντίστε να παρέχεται συμπεριληπτική μάθηση σε όλους τους εκπαιδευόμενους.
8. Μετρήστε συστηματικά την ποιότητα και την αποτελεσματικότητα των εκπαιδευτικών υπηρεσιών σας, παρακολουθώντας διάφορους δείκτες εξασφάλισης της ποιότητας.
9. Εξασφαλίστε την προσβασιμότητα απο όλους στις εγκαταστάσεις σας.
10. Να είστε ευέλικτοι κατά την ανάπτυξη του προγράμματος σπουδών, να συμπεριλαμβάνετε την ανάπτυξη ήπιων δεξιοτήτων και να χρησιμοποιείτε κατάλληλες διαδικασίες αξιολόγησης προσαρμοσμένες σε εκπαιδευόμενους με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες.

Ο Οδηγός Βέλτιστων Πρακτικών για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας της εκπαίδευσης και συμμετοχής για ενήλικες εκπαιδευομένους με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες θα είναι διαθέσιμος κατά τη διάρκεια ζωής του έργου SpLenDEd. Θα αποτελεί μια χρήσιμη πηγή πληροφοριών και παραδειγμάτων σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο ένας εκπαιδευτικός φορέας μπορεί να βελτιώσει την αποτελεσματικότητα των υπηρεσιών του. Οι φορείς παροχής εκπαίδευσης ενηλίκων καλούνται, επίσης, να αναπτύξουν σχέδια βελτίωσης, να υπογράψουν μνημόνιο συνεργασίας, να συμβάλουν στην συγκριτική αξιολόγηση του αποθετηρίου ή / και να χρησιμοποιήσουν το αποθετήριο ως πηγή πληροφοριών για τη βελτίωση των εκπαιδευτικών υπηρεσιών.

6. Πηγές:

- <https://www.european-agency.org/country-information/croatia/assessment-within-inclusive-education-systems>
- https://www.opensocietyfoundations.org/uploads/4c6cdee9-61ce-47e5-a230-5df040d5720b/croatia_2005_0.pdf)
- <https://www.european-agency.org/country-information/croatia/assessment-within-inclusive-education-systems>
- Rights of People with Intellectual Disabilities, Access to Education and Employment, Croatia, Monitoring Report, 2005.
- https://www.opensocietyfoundations.org/uploads/4c6cdee9-61ce-47e5-a230-5df040d5720b/croatia_2005_0.pdf
- https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/quality-assurance-adult-education-and-training-25_en
- https://www.bmbf.de/files/NWS_Strategiepapier_barrierefrei_DE.pdf
- *Pohle S. (2019). Dimensionen einer inklusiven, allgemeinen Erwachsenenbildung:*
https://www.wbv.de/journals/zeitschriften/hessische-blaetter-fuer-volksbildung/artikel/shop/detail/name/_/0/1/HBV1901W007/facet/HBV1901W007////////nb/0/category/736.html
- https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/quality-assurance-adult-education-and-training-27_en
- <https://www.european-agency.org/country-information/slovenia/assessment-within-inclusive-education-systems>
- <https://www.european-agency.org/country-information/sweden/assessment-within-inclusive-education-systems>